СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 137. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 14 червня 1935. — VOL. XLIII. No. 137. Jersey City, N. J., Friday, June 14, 1935. THREE CENTS

ЛОНҐ ВЕДЕ ОБСТРУКЦІЮ ПРОТИ „НАЙРИ"

ВАШИНҐТОН. — Проти сподівань адміністрації, що її заходи перевести новий закон про відбудову краю, котрий є тільки „кістяком" старого закона, не стрінеться з ніякою опозицією, сенатор Лонґ і його прихильники почали в сенаті обструкцію проти проєкту.

Самий Сенатор Лонґ говорив без перерви 12 годин. Раз він пробував добитися перерви, щоб відпочити, але сенатор Блек запобіг тому. Отже Лонґ говорив далі. Сенатори більшости постановили „висидіти" промову до кінця.

Сенатор Лонґ не держався своєї теми, але відходив від неї та зачіпав преріжні справи, до „Найри" непричетні. Сенатори більшости йому часто перивали. Вони не уступили йому навіть тоді, як він хотів покріпитися; тоді Лонґ казав принести собі молока й „сендвічі" та пив і їв підчас промови.

СЕКРЕТАР СТЕЙТУ ПРО МІЖНАРОДНЮ ПОЛІТИКУ.

НЮ ЙОРК. — На першій краєвій Конференції Портових Міст про міжнародню торговлю виступав із промовою секретар стейту Гол. У своїй промові секретар стейту гостро осуджував торговельну війну між державами. Він говорив, що суперництво в узброєнню мусить скінчитися, якщо світ має вернутись до умового здоровля.

Він осуджував теж американських політиків, що стоять за ізоляцію Америки від решти світа. На його думку, політика ізоляції теж мусить довести до боротьби краю проти всього світа.

СТАВЛЯТЬ ВИКРАДАЧІВ НА СУД.

ТАКОМА (Вашинґтон). — Гармона Вейлі та його жінку поставила прокураторія перед суд за викрадення дитини міліонера Вейергойзера.. Суд приняв обвинувачення та встановив кавцію на 100,000 долярів за кожде з них. Обвинувачені заявили, що вони не почуваються до вини.

Привезено їх сюди літаком з Солт Лейк Сіті, де вони призналися поліції до участи у викраденню. Коли літак з Вейлами прибув на летовище, їх ждали тут ґазетярі, фотоґрафи та коло пів тисячі цікавих. Поліція негайно зробила довкола них кордон та не дала нікому з ними говорити.

Поліція каже, що Вейлі й жінка помагають поліції зловити їх спільника Мейґена. Як видно з цього, вони тепер дивляться тільки за тим, як би вирватися від стричка. Ходять уже чутки, що вони готові признатися до вини й приняти кару досмертної вязниці радше, ніж піти на суд та дістати кару смерти, як на це дозволяє закон стейту Вашинґтон навіть у такім випадку, в якім жертва викрадення не згинула.

КАЖУТЬ, ЩО ЦЕ БУЛО МЕДИЧНЕ ЧУДО.

ГЕЗБРАВК ГАЙТС (Ню Джерзі). — 11-літня дівчина Вірджінія Менке 9 років не могла розкрити свого рота, котрий закрився їй, як вона мала два роки, при упадку з дитячого возика. Захоріла вона тоді на рідку недугу, котра зветься в медицині „анкільозіс". З часом її ліва нога стала багато коротша від правої, а її щоки замкнулися так щільно, що вона їх ніяк не могла відкрити. Не могла вона нічого їсти й треба її було кормити плинами крізь заціплені зуби. Не вчилася вона теж говорити, хоч розуміла все, що до неї говорили.

Два місяці тому лікарі зробили їй операцію на ліву ногу. Ногу випростувано й вона почала ходити просто. Удачність цеї операції заохотила лікарів попробувати операцію щоки. Оноді зроблено цю операцію, і вона теж вдалася: тепер дівчина може рушати щокою і вчитися їсти й говорити.

ПОСТУП ЮНІЙНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Урядовці уряду домашньої допомоги зорґанізували юнію „Ґовм Реліф Бюро Емплоїс Асосіейшен".

Минулого тижня вони відбули кілька тайних зборів, а тепер добиваються від уряду признання юнії. Юнія каже, що вона зорґанізувала вже з загального числа 11,000 робітників 4,000. Членом юнії може бути урядовець, що працює в бюрі допомоги, а самий допомоги не побирає.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ПОКУПНИЦЬ.

НЮ ЙОРК. — Ґрупа визначних жінок робить заходи, щоб зорґанізувати юнію жінок-консументок. Має вона називатися „Ліґа Купуючих Жінок" („Ліґ оф Вімен Шаперс").

Між орґанізаторками є письменниці, громадські діячки, професійні жінки, тощо. Виходять вони з того заложення, що не чоловік, а жінка купує річи для домашньої потреби й тому її треба освідомити про те, як обороняти свій інтерес при закупні.

Орґанізаторки кажуть, що жінки-покупниці часто попирають купців проти інтересів робітників.

РЕЧЕНЕЦЬ ВИМІНИ ГРАМОТ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ КІНЧИТЬСЯ 30 ЧЕРВНЯ 1935 РОКУ. ЯКЩО ВИ НЕ ЗМІНИЛИ ЩЕ СВОЄЇ ГРАМОТИ, ТО ПОСПІШІТЬСЯ, БО ЧАС УЖЕ КОРОТКИЙ. ПРИПИЛЬНУЙТЕ, ЩОБ ВАША ГРАМОТА НАСПІЛА ДО ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ ДЛЯ ВИМІНИ НАЧАС!

ГОСТРА КРИТИКА ЛІҐИ НАЦІЙ.

На дополудневім засіданні 23 травня ц. р. Рада Ліґи прийняла звіт у справі опіки над дитиною й у справі торговлі жінками та дітьми, згодом перевела дискусію над відкликом Швайцарії до Ради Ліґи у справі матеріяльних втрат, які понесли швайцарські громадяни через війну в Анґлії, Франції, Італії і Німеччині. Швайцарський уряд змагає до того, щоб за посередництвом Ради Ліґи і гаґського трибуналу добути відшкодування для своїх громадян за втрати, що походять до кільканацять міліонів франків. Свого часу Рада спрямувала цю справу до спеціяльної комісії трох, яка ствердила, що відклик Швайцарії до Ради Ліґи не є політичним питанням, тому, на думку комітету трох, відклик Швайцарії треба зняти з порядку дня Ради. Рада затвердила 24 м. м. звіт комітету трох і зняла швайцарський відклик з денного порядку.

При тій нагоді делеґат Швайцарії, союзний радник Мотта, виголосив довшу промову, в якій заявив, що рішення Ради викликало велике розчарування у Швайцарії, та порівняв Ліґу Націй до ґарної сирени, з принадними формами, що, на жаль, кінчиться рибячим хвостом. Потім на внесок Альбанії Рада відложила до найближчої сесії справу грецької меншини в Альбанії, з огляду на те, що Альбанія скасувала приватне шкільництво.

60- МІЛІОНОВУ ПОЗИЧКУ РОЗХАПАЛИ В ОДИН ДЕНЬ.

60-міліонову позичку розписану урядом Канади 15 травня, розхоплено в протягу одного дня. Зголошень за бондами прийшло стільки, що урядовці департаменту фінансів кажуть, що треба буде ділити бонди між тих, що по них зголосилися. Ціле видання бондів пішло за готівку. Половина з них була продана в протягу першої пів години по отворенню банків. Продавано бонди двоякі, зі сплатою за 20 літ. За перші назначено 2 і пів процента, за другі 3 проценти. Гроші з позички призначені на загальні і біжучі потреби уряду.

ЛІТВІНОВ ОБРАЗИВСЯ НА ЛИТВУ.

Ще на початку квітня б. р. Літвінов вислав до Литви предложення приступити до пакту взаїмної допомоги з Советами, одначе Литва досі на це предложення не відповіла. Тепер Літвінов, роздразнений тою мовчанкою Литви, відкликав це предложення.

Як бачимо, маленька Литва до тої міри легковажить большевиків, що навіть не відповідає на їх предложення.

СТРАШНІ ЗЛОЧИНИ У ПРИСТУПІ БОЖЕВІЛЯ.

В Сиґнівці, передмістю Львова, мешкає вдова Мілєрова з сином Леопольдом і 21-літньою дочкою Оленою, яка перед двома роками вийшла замуж за молодого механіка Домарадського. Молоде подружє жило дуже добре. Перед кількома місяцями Домарадський пішов до війська до Городка. В міжчасі Домарадська повила донечку, якій при хрещенні дали імя Ева. В пятницю, 24-го травня ц. р., молода жінка в приступі божевілля підрізала бритвою дитині горло. Колиж опритомніла, кинула дитину коло криниці і з розпуки скочила до криниці. На ратунок сестрі поспішив брат Леопольд і витягнув її з криниці. Ранену дитину відвезли до дитячого шпиталю св. Софії. Сподіваються, що дитина буде жити. Поліція занялась висвітленям цілої справи.

ДУХОБОРИ ВНЕВДОЗІ ПОКИНУТЬ КАНАДУ.

15 тисяч канадських духоборів виберуться в недалекій будучности з Канади до Мексика або в джунґлю Чако, за яку тепер ведуть між собою боротьбу дві південно-американські держави, Параґвай та Болівія. Ці духобори, що прибули в Канаду вперше 35 років тому без ніякого майна, мають тепер у Канаді рухомого й нерухомого майна вартости звиш 10 міліонів долярів. Тепер вони стараються продати свої фарми в Канаді й вибратися кудись, де ніхто не мішавсь би до їхніх віроісповідних і інших внутрішніх справ. Їхній провідник Петро Веріґін також заявив, що духобори заберуться з Канади, одначе не сказав куди.

САМА СЕБЕ ПОКАРАЛА.

Аґата Кучинська з села Галик на Поліссі вбила свою 8-місячну дитину. Її потягнено до відповідальности, але слідчий судя залишив її на волі під доглядом солтиса. Кучинська, не можучи знести докорів совісти, кинулася в Королівський канал і втопилась.

ОБІКРАЛИ ПОЧТОВИЙ ВІЗ.

В Тшемешні біля Ґнезна ограблено перед кількома місяцями почтовий амбулянс, при чому забрано 14 тисяч зл.

У звязку з тим арештовано цілу родину Цирановичів і Янковського, які призналися до вини, але не сказали, де сховали гроші. В домі Цирановичів знайшла поліція 2,000 зл., замуровані в стіні. Крім того арештовано Будзінського, якому відобрали поверх 1,000 зл., що походили з крадіжу. Всіх арештованих відставлено до Ґнезна.

ЗАМКНУЛИ ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКВУ У ВИШГОРОДКУ.

Польська преса пише, що з приводу демонстрацій населення Вишгородка, пов. Кремянець, у церкві проти православного священика Макара Коломийця влада замкнула церкву. Далі ця преса пише, що о. М. Коломиєць одержав порученого листа зі Львова від краєвої екзекутиви ОУН з домаганням, щоби заплатив 700 зл. кари за льояльність супроти Польщі. Священик передав справу поліції. По кількох тижнях прийшов на приходство у Вишгородку невідомий мужчина і зажадав цих 700 зл., але о. Макар утік до сусідньої кімнати і замкнувся на ключ. Надійшов другий з черги лист з погрозами, що священика вбють, якщо не заплатить 700 зл. кари. Колиж один з мешканців Вишгородка, Іван Ференюк, дістав листа зі Львова теж з погрозами, поліція відчинила лист. В листі доручувалось Ференюкови, щоб пішов до о. Макара по 700 зл. і передав їх мужчині, який буде ждати за млином. Підчас слідства поліція арештувала трох братів Ференюків, між ними Максима Ференюка, ученика технічної школи зі Львова, під замітом приналежности до ОУН і писання листів з погрозами до о. Коломийця.

ПОЗИЧКИ КАНАДІЙСЬКИМ ФАРМЕРАМ.

Е. Н. Ровдс, канадійський міністер фінансів, подав до відома, що від позичок, що їх буде давати фармерам у Канаді Рада Фармерських Позичок, буде рахуватися 5 процентів. Процент буде однаковий у всіх провінціях. Найвища сума, яку фармер зможе позичити, буде 5 тисяч долярів. Рада буде мати на позичку суму 80 міліонів долярів.

На основі поправок до закона про фармерські позички адміністрація згаданого фонду буде цілком у руках ради, що її назначив домініяльний уряд. Рада відбула перше своє засідання 16 травня.

РОСІЯ НЕ МАЄ ТЯГАРЦІВ.

Ми не маємо поняття, з якими трудноощами борються Совети з промисловим розвитком. Дуже неприємно відчувають там брак тягарців до ваг. Тому, що ввіз чужих виробів із ріжних матеріяльних і господарсько-принципіяльних оглядів припинений, Росія сама не всилі покрити великі потреби свого великого краю. Часто одна вага припадає там на всіх купців одного містечка і замість тягарців уживають буряків, мідяних грошей, цвяшків, тощо. В той спосіб легко ошукати покупця, хоч держава погрожує, що строго каратиме ошуканців при вазі.

АНҐЛІЙСЬКА ПАЛАТА ПОСЛІВ ПРО ПОЛЬСЬКИЙ ВИБОРЧИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ

ЛОНДОН (Укбюро). — Посол Рис Дейвис поставив у палаті послів поновно запит до міністра справ закордонних у справі виборчої реформи в Польщі. Він запитував, чи сер Джан Саймок звернув увагу на те, що новий виборчий закон у Польщі готов цілковито виключити Українців та інші меншости від заступництва в соймі і сенаті. Він пропонував, щоби британський уряд звернув увагу польського уряду або Ліґи Націй, що такий закон противиться постановам меншестевого договору, підписаного Великою Британією й Польщею та іншими державами. Сер Джан Саймон запевнив Дейвиса, що закон про виборчу реформу ще не вирішений і над ним щойно дебатують. Тому британський уряд не може висказати своєї опінії про справу, якої тексту ще не знає. Було це 23-го травня б. р.

„УКРАЇНА І БОЛЬШЕВИЗМ".

ЛОНДОН (Укбюро). — Під цим заголовком подав „Таймс" новинку про виклад на українські теми, який відбувся 29-го травня ц. р. в палаті послів. Новинка звучить:

„В середу відбулися в палаті послів сходини недавно заснованого Анґльо-Українського Комітету. Цей Комітет засновано в цілі слідкування за українськими справами, і щоби вразі потреби вживати таких мір, які будуть потрібні. П. Ланселот Лотон (який мав виклад) сказав, що більша часть українських земель знаходиться під Советами, частина під Польщею, а мала часть у Чехословакії. Українці змагають до того, щоб мати свою незалежну державу. Колиб вони осягнули свою ціль, то сталиб у тій части світа сильним заборолом проти большевизму, бо їх зроблено большевиками проти їх волі".

Подібні повідомлення про цей виклад подали й інші анґлійські часописи.

ЗАНОСИТЬСЯ НА ОКУПАЦІЮ КИТАЮ.

НАНКІНҐ (Китай). — Японська армія стоїть уже недалеко китайського муру і готова вступити кождої хвилі на територію північного Китаю та заняти міста Пейпінґ і Тієнтсін. Здається, що готово так статися, бо китайський націоналістичний уряд не дав у призначенім часі відповіди на японський військовий ультимат у справі визнання Манчука, усунення китайських урядовців, настроєних ворожо до Японії й т. д.

МУСОЛІНІ ПРОТИ ЧАСОПИСУ „ДИ НЮ ЙОРК ТАЙМС".

РИМ.—Заборонено доступ на італійську землю американському часописови „Ди Ню Йорк Таймс" за вступну статтю „Болдвин і Мусоліні". В тій статті часопис скритикував гостро диктатуру, сказав, що італійський нарід знаходиться в кайданах та заповів евентуальний упадок Мусолінія. Урядово вияснено, що такі статті підкопують довіря італійського народу до його провідника.

ПОЛЯКИ ФАЛЬШУЮТЬ САМОВРЯДНІ ВИБОРИ В СТАНИСЛАВІВЩИНІ.

СТАНИСЛАВІВ (Галичина). — В станиславівському повіті відбулися громадські вибори, в яких не обійшлося без шахрайської роботи Поляків. Вибори відбувалися на війтів й заступців та радних в 11-тьох збірних громадах, т. зв. „волостях", на які старовство поділило повіт. Вибрано на ріжні становища 141 Українців та 71 Поляків враз з Жидами.

Майже в усіх громадах вибори на війтів відбувалися два або й три рази, на домагання старовства.

До повітової ради вибрано 12 Українців і 14 Поляків. Старовство відкинуло донесення українських радних з Єзуполя про це, що хоч їх десять голосували на українського кандидата до повітової ради, при обчисленні голосів були тільки сім українських голосів, внаслідок чого до повітової ради ввійшов Поляк.

ЩЕ Є ТАКІ, ЩО СТИДАЮТЬСЯ ПРИЗНАТИСЬ, ЩО ВОНИ УКРАЇНЦІ.

ЛЬВІВ (Галичина). — В Катовицях, на Шлеську, відбулися торги, на яких виставили товари також пять Українців. Ті Українці вправді мають ґарний збут на свої українські мистецькі вироби, одначе не представляють своїх товарів як українські.

Зате кооператива „Українське Народне Мистецтво" зо Львова, яка теж має дуже ґарні українські експонати на виставі, докладає всіх старань, щоб відвідувачів обзнайомити з українськими виробами.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОБИ ТО!

Читаємо в одному з американсько-українських часописів у дописі старокраєвого радикала ось що:

„Вже відомо, що ундівські і клерикальні діячі при нагоді смерти Пілсудського попали в повну паніку і переляк. Усі переконані, що негайно прийде режім „тотальної держави" в цілій повноті, та що все українське життя моглоб знайтись у ще гіршому переслідуванні. Ця паніка є одинока причина того, що ці ундівці й клерикали пишуть і заявляють устно, що вони вважають Пілсудського за великого приятеля українського пароду. Ця паніка спричинила жалібні прапори на всіх ундівсько-клерикальних установах. В те, що вони пишуть у кондоленціях, вони очевидно не вірять. Свідома народня маса є насторожена, але не піддається ніякій паніці".

Таке пише старокраєвий радикал до Америки. А ми розгортаємо одно число „Громадського Голосу", соціялістично-радикального часопису українського працюючого люду, і шукаємо, що то там пишуть про смерть Пілсудського вже не ундівці й клерикали, а радикали і соціялісти. І читаємо на першій стороні: „Маршал Пілсудскі помер"; а в статті подані точні інформації про хоробу і смерть Пілсудського, про його життя і політичну діяльність та про те, що він був будівничим польської держави та що займає одно з найперших місць у польській історії. Беремо наступне число „Громадського Голосу" і читаємо знов точні описи „Похорону Маршала Пілсудського": як його везли, хто правив богослуження, скільки віддано стрілів в останній пошані маршалкови і т. д.

От і все. А позатим нема ні словечка про відношення Пілсудського до української справи, про його режім, про положення українського народу під цим режімом і т. п. Підносимо це тому, що той самий часопис в Америці, що друкує дописи радикалів зі старого краю, вправді критикує становище, яке заняла до смерти Пілсудського більшість українських ґазет у краю і „поміркована" крило української інтеліґенції, але доходить до ось-такого висновку:

„З тим більшою приємністю приходиться підкреслити становище радикальної партії і преси, котрі в цьому трудному положенні зуміли повести себе так, що не може бути сумніву про їх справжнє відношення до польських окупантів. Треба надіятися, що ця ріжниця покаже решті українського громадянства, хто справді розумно, чесно і достойно обстоює думки і цілі українських працюючих людей".

Ох, коби це так було! Та, на жаль, здержання радикалів від голосування проти нової польської конституції і мовчанка з приводу смерти Пілсудського не є розумним, чесним і достойним обстоюванням інтересів працюючого українського люду. Це тільки показує, що Франкове „ми хробачливі в самому ядрі" відноситься теж і до радикалів.

З МОГО ПОДОРОЖНЬОГО ЩОДЕННИКА

I.

ПЕРЕД ВИЇЗДОМ.

29 травня 1935.

Вчора я купив собі грубенький зошит у чорній оправі і виписав у нім великими буквами: „Мій подорожній щоденник". Бо я — їду в Сицилію. Коли хто засидиться дуже довго на одному місці, як я вже від двох років, не виїжджаючи з Риму й на пару кільометрів, то буде радий їхати хочби до чорта на лемішку, щоб тільки їхати, а тут ще в додатку неабищо, а таки Сицилія!

Остров, пальм, міґдалів, помаранч, вульканів і — сонця, змішаного з морем!

Правда, всі порядні туристи вибирають для Сицилії цілком інший час: їдуть багато в осени, їдуть багато зимою, а найбільше весною, в період так званої „Сицилійської весни", коли природа розгортає перед здивованими очима чарівні барви квітів, наповнює повітря солодкими пахощами, вбирає давні грецькі й норманські руїни в пишні килими зелені, а італійський уряд влаштовує спеціяльні — для туристів визначені — свята й вистави грецьких траґедій в Сиракуському театрі, що нараховує вже більше як дві тисячі років.

Але коли Українці були порядними туристами?! Вони раді-радесенькі, якщо взагалі ще можуть бути туристами, бодай не порядними, а будьякими... З „Сицилійською весною" я спізнився: закінчилася вона 15. травня. Але так приємно дотримувати національного характеру, що жаль не дуже гризе. Колиж Українці не спізнювалися?! Досить подумати, як страшно спізнилися вони навіть зі своєю державністю, — і то нічого. Краще пізно, ніж ніколи! Українці спізняються, але ніколи не відмовляються. І якщо потяг піде перед самим носом, бо Українець спізнився на півтори хвилини, він — будьте певні — не втратить надії і піде пішки за потягом, а таки свого додибає! Отже — їду...

І подумайте собі: цілий тиждень не мусітиму слідкувати за отими часописами, вишукувати, хто там і що сказав. Бо тепер тільки й знають, що „говорять", а ти мусиш те все вислухувати. Говорив Іден, говорив Болдвин, говорив Гітлер, говорив Мусоліні, потім знову Болдвин... Як собі хочете, на один тиждень ніби трохи забагато. Я знаю, народи уважно прислухуються до тих всіх промов, бо відчувають, що від промови до промови визріває їхня доля, але для того, хто мусить відшукувати в тих промовах так звані „провідні лінії" будучої політики, того всього трохи забагато. Мимоволі забагнеться бездумної краси природи з її майстерно впорядкованими лініями далеких і близьких обріїв, що мимоволі надають рямці твойому життю і ні до чого не зобовязують. Бо людина вимагає рямців і дуже не любить обовязків. А сучасне життя вимагає повно обовязків і не дає жадних рямців. І в наслідках — ота політична панорама безконечної розгубленостн, в котрій, як кілька безладних шпилів, сторчать постаті „говорунів".

Шушу признати, що бодай в останій промові Мусолінія відчувалося щось вульканічне, що нагадувало мені огнедмущу Етну в Сицилії. „Хай ніхто не надіється, казав він, зробити з Абісинії нову пістолю, щоб тримати нас постійно під її загрозою і зробити, на випадок заверюхи в Европі, наше становище в Африці безвихідним: хай кожний собі добре запамятає, що коли йде справа про наші території і про життя наших вояків, ми готові перебрати на себе будьяку, навіть найвищу, відповідальність".

Це звучить гарно й переконуюче і кидає в повітря полумя вулькану, що ось-ось може ввійти в період горячкової діяльности.

І в промові Гітлера відчувалася темна сила наростаючої хвилі, небезпечної, як Сциллa і Харибда, для кожного, хто наваживсяб піти проти тої хвилі.

Але гляньте, який туман розвів перед цілим комуністичним і соціялістичним світом „товариш" Сталін: він, бачите, „розуміє і цілковито виправдує політику національної оборони, яку переводить Франція для підтримання своєї збройної сили на рівні, потрібному для її безпеки".

Французькі соціялісти і комуністи, які — кожний ніби на власний кошт — вели в Франції антимілітаристичну політику, почулися враженими: „Сталін, скаржиться п. Блюм, лідер французьких соціялістів, підтримує уряд, який ми поборювали".

П. Блюмови дуже сумно, що „товариш" Сталін волів йти разом з буржуазним й капіталістичним урядом, ніж із соціялістичним пролетаріятом; але ще сумніше має бути товаришеви Кашенови, лідерови французьких комуністів. Досі він носив, з ласки того самого Сталіна, дуже почесний, але ні до чого не зобовязуючий титул „полковника червоних козаків". Тепер йому, очевидячки, для підтримки збройної сили французької національної армії й для виконання побажань товариша Сталіна прийдеться переписатися з совєтської червоної армії в армію французьку. Можна надіятися, що французька вища команда не відмовиться затримати за товаришем Кашеном навіть і відповідну ранґу полковника. Тесаме, очевидячки, треба буде зробити й товаришеви Еріотови, який теж носить титул „полковника совєтської армії". За діло, товариші! Час уже переводити слова в діло. Товариш Сталін не любить саботажів.

Невідрадна панорама в бік совєтсько-французький.

І таксамо невідрадна в бік анґлійський. На промову Гітлера відповідав не Мек Донелд, як усі того сподівалися, а Болдвин, бо Мек Донелд, як офіційно повідомлялося, був занадто занятий у Шотляндії на щорічному конґресі презбітеріянських церков. Болдвин був, мабуть із цього самого приводу, теж дуже по християнському настроєний і прийняв промову Гітлера з жалем, що після народження Христа знаходяться ще люди, які думають про отруйні ґази. Але зрештою обіцяв, що анґлійський уряд розгляне слова Гітлера з найбільшою увагою і льояльністю. І те саме приобіцяли всі анґлійські часописи. І тільки „Морнінґ Пост" відважився зазначити, що „слова є дуже сумнівним крамом між людиною й людиною, а слова між нацією й нацією взагалі не є ніяким крамом".

Мабуть таксамо думав і Болдвин, що, не вважаючи на свою обіцянку найбільшої уважности, чи може бути саме завдяки їй, приобіцяв також, що в 1937 році Анґлія матиме 1,500 аеропляиів і в такий спосіб дожене Німеччину. Здається, анґлійський премієр забув, що Німеччина теж уміє бігати, і до 1937 року вспіє... хто знає куди добігти.

Ні, не відчуваю я задоволення, коли дивлюся на цю европейську панораму. Може бути, це тому, що вона запростора. Може бути це тому, що вона захаотична. Може бути тому, що вона засіра, і в ній більше болотяних низин, ніж залятих сонцем ґірських маків.

Але я їду. Ще сьогодня. В кишені вже лежить готовий білет.

Чекають на мене інші панорами. І якщо будуть вони дійсно гарні, запишу їх до мого „Подорожнього щоденника". Як тремтять у ньому білі листочки, спраглі чорнила!...

Евген Онацький,

Рим.

ГОЛОС РІДНОГО КРАЮ ПРО БЮСТ ШЕВЧЕНКА, РОБОТИ АРХИПЕНКА

Журнал **„Назустріч"**, присвячений літературі, мистецтву, науці й громадському житті, що виходить у **Львові,** містить у ч. 11 з 1. червня 1935 р. фотоґрафічну зничку з бюсту Шевченка, який виготовив різьбар Олександер Архипенко, а який міститься в Музею Штук Красних у Дітройті.

Мистець і критик **В. Ласовський** у статті **„Архипенко різьбить Шевченка"** пише ось що:

Збірку міського музею в Дітройті (Америка) збагатила велика різьба долота Олександра Архипенка, що зображує Шевченка.

Від часу смерти нашого поета, можна сміло сказати, вперше оглядаємо таке його зображення, в якому мистець станув на висоті свого завдання.

Американська преса повідомляє, що директор дітройтського музею був захоплений новим надбанням. І не дивота. Різьба Архипенка може захопити однаково і знавця і дилетанта тим, що мистець вклав у холодний, твердий матеріял.

Кажучи про твір фахово, знаходимо в ньому незвичайно вміле вихіснування еліптичної лінії, яка обрисовує цілість. Відомо, лінії кулисті, замкнені в собі психольоґічно, асоціюються з поняттям вічности, вічного руху. Рука, що найбільше виходить поза схематичну лінію масиву, наче спрямовує в один бік притаєну в ній силу. Обличчя, його глибокий вираз, напружена думка замкнена у зморщці між бровами, сильний, зосереджений погляд суворих очей кажуть нам про цю силу.

Чужинець, для якого Шевченко зовсім незнаний, теж міг би відчитати ту глибину і повагу, що нас зворушує.

Ніхто досі не підійшов так близько плястичною концепцією до маєстату Шевченка, як саме Архипенко. Бо знаємо постать і голову Шевченка з безлічі подібних спроб ріжних своїх і чужих мистців, як розсіяного мрійника, гіркого пяницю, хитрого малороса, катеринославського, ситого дядька, партійного промовця, що то гляди лиш, як гукне: „...таваріщі", але ніколи як надхненого мистця.

Пригляньмося лиш уважливо виразови обличчя поета, прослідкуймо, як ворушиться творча думка мистця...

В. Ласовський.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

БОЛЬШЕВИКИ ПРОТИ КРИВДИ.

Зачуваю, що в Ню Йорку наські большевики почали пікетувати перед одним українським бизнесом.

Зараз у сусіднім домі є така сама крамниця, але наські большевики її не пікетують.

Ця інша крамниця належить до якогось не-Українця. Отже наські комуністи пішли під крамницю нашого безнесмена хіба тому, що він Українець.

Зовсім ориґінальне примінення засади „Свій до свого".

АНҐЛІЄЦЬ, ЩО ХОДИВ ДО СВОГО.

Свого часу паризький кореспондент одної лондонської ґазети зловив у Парижі в своїй кишені руку кишенькового злодія. У розмові з ним по дорозі на поліційну стацію ґазетяр переконався, що це був теж Анґлієць, як і він. У дальшій розмові переконався ґазетяр теж, що злодій знав, що він Анґлієць.

Він теж примінював засаду: свій до свого.

ЧИ НЕ ЗАБАГАТО ПІКЕТ?

Пише одна нюйорська ґазета:

„Час повинен би скоро проминати в Ню Йорку, де одна половина населення пікетує перед другою половиною".

Та можна би спитати: Чи робить яке враження пікетування, котре так часто практикується?

НА ЩО ЗДАЛАСЯ ЦЕНЗУРА.

Дивується „Ню Йорк Таймс", що німецькому й італійському урядови ще далі хочеться цензурувати ґазети. Адже своєю цензурою вони довели вже ґазети до абсурду. Нині вже ніхто не вірить у те, що пишеться в ґазетах, бо кождий знає, що там пишеться тільки те, що уряд приказав писати.

Дивуюся я так не тільки німецькому й італійському урядови, але й московському, котрий перед італійським урядом на кілька років почав писати в ґазетах тільки урядові думки і брехні.

НЕ КРАЩЕ ІНШИХ.

Розхвалював свого часу Мусоліні, що він поклав кінець тайному товариству на Сицилії, так званій мафії.

Тепер пише Е. Д. Ворд у тижневику Джана О'Лондона, що Мусоліні мав у цій справі саме стільки щастя, скільки мали його попередники. Як колись, так і нині мафія є примітивним засобом примітивних людей, що прямують до справедливости проти уряду, який вони вважають тиранським. Як буває в примітивних людей, такі прямування часто сходять на злочинні дороги.

ХТО В ЦЕ ПОВІРИТЬ?

Джан Чемберлейн, критик нових книжок у „Ню Йорк Таймсі", звертає увагу, що Еміль Ґаво, один з редакторів Герстової ґазети „Ню Йорк Дейлі Мирор" написав про Росію книжку, в котрій вихвалює сильно большевицький уряд.

Хто повірить тепер Герстови, питається Чемберлейн, коли Герст буде ганити большевицький уряд?

Зовсім слушно. Одначе можна теж спитатися: хто повірить Герстовому редакторови, як він стане хвалити большевиків.

В. Будзиновський.

СПРОНЕВІРИВ

В однім товаристві говорено про нотоpя, котрого арештовано за те, що спроневірив чужі гроші, які у нього були в депоиті. В тім товаристві був також старий нотар, котрий вже лиш маркував нотаріяльну роботу, бо її здав на субститута, свого сина. Сей нотар промовив до товариства:

— Мої панове! І я спроневірив раз депоновані у мене гроші... тому ще трицять і пять років. Не арештували мене, бо про се, крім мене, ще ніхто не знає. І покривджений мною не знав. Кажу, не знав, бо він мабуть вже давно помер. Як хочете, то розкажу вам, як до того спроневірення прийшло.

Товариство, очевидно хотіло почути, і старий нотар став розказувати:

Сиджу я раз в моїм бюрі і курю циґаро. Я курив трабука. Хіба не один з нас знає, які то добрі були ті австрійські трабука. Курю, пускаю дим клубами і колісцятами. Хтось застукав і до бюра увійшов Степан Кавацький, шляхтич з недалекого села.

Славний, чи радше ославлений на цілий повіт і далеко поза повітом був той панок Кавацький. Величезний багач, жив майже як жебрак, такий був скупий. Його родина, попросту, бідувала. Був авантурником і для залежних від себе був жорстокий і збиткувався над ними.

Найгірше допікав людям своєю завзятістю, своєю впертістю і тим, що все робив на перекір і на злість. Як хто радив йому посіяти пшеницю, то він посіяв мак. Хотів син іти на медицину, то він, хоч сам спершу думав так, вислав його на теольоґію. Такий то був той найбільший в повіті багач.

— Що прикажете? — спитався, вистрибнувши з крісла і низенько поклонившися йому.

— Хочу одного з моїх синів пустити на зелену пашу, — відповів байдужно.

— Як се маю розуміти? — питаю.

— Як розуміти? Так, як кажу. Хочу видідичити його.

— Одного з ваших синів? Котрогож то?

— Найстаршого, Юрка.

— Юрка? Найсолíднішого?

— Найсолíднішого? — старий спитав голосом уже троха піднесеним. — Хто вам сказав, що він таке золото?

— Я знаю його. В карти не грає, не пе, не робить довгів на рахунок батьківського маєтку.

— Я волів би, щоби грав у карти, щоби запивався й робив довги. Се могло би бути комусь немиле, та не було би нечестю. Він зробив таке, що годі було предвидіти. Ганьбою покрив чесне імя мого роду!

— Не знаю, що сталося, — кажу йому, — та гадаю, що ви на біле дивитеся дуже чорними окулярами.

— На се, що він зробив, не треба аж окулярами дивитися. Він...оженився!

— Справді? З ким?

— Соромно говорити! Лице лупається на саму згадку.

Старий сів, вичистив ніс, гладив сердито вуса по обох сторонах і скреготав зубами.

— Оженився... Боже! з нашою наймичкою! ґувернанткою своєї сестри... Чи се не страшне?

— Я знаю сю ґувернатку. Гарна була дівчина, інтеліґентна. І мабуть дуже здорова, бо здорова цера, добре і гарно збудована. Будова, просто, клясична. Хороби дітей бувають великим нещастям в родинах. Я гадаю, що ся пара буде мати здорові діти, ви будете мати здорових внуків.

— Здорових? — зашипів старий шляхтич. — Про мене, нехай би були здорові, та не від неї. Як від неї, то щоби не носили, не поневіряли собою мого імени... До того не прийде. Кажу вам, вдушу вирід, як зійдуся коли з ним, на шматочки розірву!

— Коли вже сталося і не відстанеться, то найрозумніше було би покоритися судьбі.

— Покоритися? А мої предки? Що вони сказали би на те? Якусь, без предків, приняти до моєї родини? Ще хто знає, як там раньше було. Може вона була його любкою, відколи прийшла до нас? На добавок він осідає з нею тут, в місті. Там, де мене всі знають і де я мушу дуже часто бувати!

— Пане, не таке бувало і світ не завалився.

— Як чий світ. Мій завалився, бо як світ світом, в нашім роді таке ще не трафилося. І в інших шляхоцьких родах також ні.

— То лиш дуже давно брали таке так строго. Тепер інші часи, інші звичаї.

— Часи інші, і звичаї інші, та не такі, щоби не треба їсти. Коби вона бодай щось троха мала свого. Та вона нічогісінько не принесла з собою. Може одної доброї спідничини не має. Хто чував таке, щоби якась бідна дівчина з народу вийшла за шляхтича? Бідні предки мої, що ви на все те скажете?

— Вони нічого не скажуть. Вірте мені, ласкавий пане. Я також маю предків. І я зробив неодну дурницю. Мої предки ще ніколи не втиркалися до того, що я роблю. Очевидно, я їх також ніколи не радився.

Старий почервонів як індик, і своїми кровю підбіглими очима дико озирався. То родинна гордість і зарозумілість брали гору, то скупство. Чим більше я хотів помирити його з тим, що сталося, тимбільше він затинався в противний бік.

— Коли мої предки не кажуть нічого, то я промовлю! — сказав гордо, бючися пястуком в груди. — Тій плебейській голоті покажу, хто я. Я тут приніс мій начерк завіщання, в якім Юркови не даю нічого... видідичую його! Крім того оголошу в ґазетах, що вирікаюся його, що ніхто його не сміє мати за мого сина, що його довгів платити не буду, і що він по мені не одідичить ні свинячого хвоста!

Шляхтич прочитав мені начерк свого завіщання і спитав, що буде коштувати нотаріяльний акт. Стемплі і мій гонорар я порахував так, як стояло в таксі.

— Так багато! — крикнув.

— Такса! — відповідаю. — Урядова, міністерством накинена такса. Стемплі, мій зарібок. Від гонорару, взяв я його, чи ні, мушу заплатити податок. Хіба не схочете, щоби через вашу невістку, я до вашого інтересу доплачував з моєї кишені!

(Кінець буде).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БАЛТИМОР, МД.

З діяльности українських танцюристів.

В лютім б. р. заложено школу танків. При цій нагоді п. Авраменко вказав нашим громадянам на це, що українська громада в Балтимор, положена так близько столиці Вашингтону, має виконати спеціяльно важливе завдання. Він сказав, що коли громада оживить свою діяльність та поширить її на околицю, то тут, під боком Вашингтону, вона може багато зробити для добра української справи.

І повстала нова танкова школа. Виправді прийшлося побороти великі трудноці, бо багато громадян, які не доцінювали її значіння, не тільки що своїх дітей до неї не вписали, але ще й інших відмовляли. Але завдяки енергії свідомих одиниць школа повстала і вже кілька місяців пізніше її праця увінчалась успіхами. Ці успіхи, це були виступи українських танцюристів перед чужинцями, за які одержали гарну похвалу в американських часописах. Першим таким вдачним виступом був виступ дня 4-го квітня в Істерн Гай Скул, на закінчення „ситизенської" школи, де виступали також інші народности. По цьому виступі американська преса написала, що Українці дали найкращу програму того дня. Цей виступ додав нашим танцюристам великої охоти до живої праці. Наступним їхнім вдачним і вартісним для української справи був виступ дня 22-го квітня у Вашингтоні, перед Білим Домом, про що вже було писано.

Третім з черги виступом наших танцюристів був виступ дня 11-го травня в „Пібади Консерваторі оф Мюзик", де також виступали групи інших народів. З цього виступу наші знову вийшли побідно, бо навіть Поляки не щадили похвал Українцям.

Дня 17-го травня відбулося закінчення першого курсу танків у „Кадоа Гол", якого програму виконано надсподівано гарно. Участь брали вже всі танцюристи, старші й молодші. Всі танки випали чудово, а оплескам не було кінця. Саля була виповнена вщерть, і то не нашими виключно людьми, яких, навпаки, було дуже мало, але Американцями, між якими було багато визначних людей, як професорів з гай скул і інших. По виступі знято знимку нашої групи й дано відповідні інформації американським репортерам. На другий день у часописі „Ди Івнінг Сон" появилась обширна стаття про Українців, яка була вже друкована в „Свободі".

Взагалі по кожному виступі лишались гарні спогади, а до вчителя танків, п. Фенчинського напливали численні листи з подяками від Американців.

Дня 25-го травня наша група виступала в „Ґавчер Каледж", де виступали також Американці з музикою й Поляки з танками. Поляки танцювали по Українцях, одначе їхні танки нікого не захоплювали й вони навіть не докінчили другого танку. Зате наші танцюристи, на прохання завідувача концерту, танцювали кілька танків надпрограмово. Американці не могли налюбуватися нашими танками й костюмами. Щоб краще обзнайомити Американців із українським танком та взагалі з українською справою, танцюристка панна Стефа Дмитрів, на прохання завідувачка концерту, сказала до Американців коротку промову, в якій пояснила їм теперішнє політичне положення України, та змалювала всі ці злидні й переслідування, які мусить тепер поневолений український нарід на рідній землі зносити.

Шестий з черги виступ відбувся 2. червня в ірляндській галі св. Бриґіди, на якому були присутні ірляндські священики і сестри. Салю ми мали даром, а Ірляндці дякували нам за нагоду приглянутись хоч частинно українській культурі. По виступі п. Авраменко роздав танцюристам диплъоми. На други день, у понеділок вечером, відбулися в Укр. Нар. Домі збори в справі заснування Клюбу Укр. Танцюристів, на яких п. Авраменко начеркнув дальшу програму праці танцюристів. Клюб засновано й вибрано такий уряд: Й. Приймак, голова; І. Білобран, секретар; О. Івахів, касієрка.

Стільки про діяльність групи українських танцюристів у Балтимор та про новозаснований Клюб Укр. Танцюристів.

При кінці я ще хочу сказати дещо відносно статті О. Мусійчука з Пасейку, яка була друкована в „Свободі" 24-го травня, а в якій автор закликає танцюристів у цілій Америці заснувати Клюб Танцюристів. Вважаю, що це є дуже добра гадка, бо в такий спосіб зцентралізується працю всіх танцюристів в Америці в одному осередку, в централі Укр. Танцюристів, якаб надавала один напрямок діяльности танцюристів у цілій Америці. Річ ясна, що поодинокі клюби мусіліб частину своїх приходів відсилати до централі, якаб відповідно цими грішми орудувалаб. В цей спосіб танцюристи моглиб також прийти з великою поміччю п. Авраменкови у його танковій справі, а молодь, якаб від часу до часу уладжувала свої зїзди, малаб більшу охоту до праці.

Тому хай усі танцюристи в цілій Америці подбають про зреалізування цього діла, яке причиниться до посилення їхньої праці.

Т. Д.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Правдолюб, Гемтремк, Міш. — Під такими запитами треба підписуватися. Крім того таких справ не порушується в часописі, а в першу чергу полагоджується їх у громаді. В тім випадку треба Вам звернутися з тою справою до комітету.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ГЕЙСТІНҐС он ГУДСОН, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 6, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16. червня, в годині 1:30 попол., в Домі Тов., 410 Ворбортон Еве. Просимо всіх членів прибути на ці збори і вирівнати свої залеглі вкладки, щоб не бути суспендованим. Також просимо всіх родичів, щоб вписували свої діти в ряди У. Н. Союза. — Ст. Мурійка, голова; Андрій Вовк, секр.

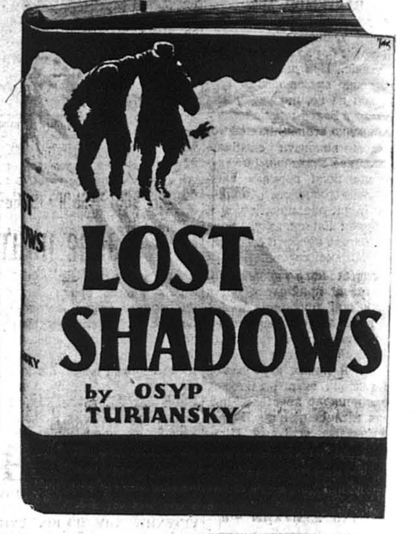

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВАЖНА ПОДІЯ ДЛЯ КОЖДОГО УКРАЇНЦЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Нарешті!!! Український архитвір про війну вже появився в англійськім перекладі

„ЗАБЛУКАНІ ТІНИ", БЕЗСМЕРТНИЙ ТВІР ОСИПА ТУРЯНСЬКОГО, ПЕРЕКЛАДЕНИЙ ДОСІ ЧОТИРМА МОВАМИ, ВЖЕ ВИДАНИЙ ПЕРШИЙ РАЗ В АМЕРИЦІ

Публікація ЗАБЛУКАНИХ ТІНЕЙ в англійськім виданню становить памятну дату в українській літературі. Перший раз український твір являється в усесвітній мові. **Українські кордони посунено вперед.** Світ тепер поінформовано, що є справжня література народу, з якого бурхливою історією не може рівнятися ніякий інший нарід.

Саме зприводу цього факту ЗАБЛУКАНІ ТІНИ Турянського стануться найбільше знаним твором України на довгі роки. Це справжнє щастя, що цей твір так особливо відзначився, бо ніякий інший твір уяви не міг би в подібній мірі представити вдачу й характер України.

Ґеній Турянського, вже признаний у ріднім краю і в Европі, появляється тепер на новім полі. **Хто тільки інтересується поступом української історії, мусить прочитати і бути власником книжки** ЗАБЛУКАНІ ТІНИ.

Ґеній не є власністю одної людини. Він є власністю народу. Ніяка людина не взноситься до висоти творчої пристрасти без посторонньої помочі. Її твір є верхом дум і ідеалів її народу. ЗАБЛУКАНІ ТІНИ це не лише твір Турянського... **Це твір України.** Це твір, що його годі хвалити забагато або цінувати його задорого.

У теперішніх міжнародних взаєминах, натягнених майже до неможливости, з вонню нової війни, що занечищує запах мира, ЗАБЛУКАНІ ТІНИ появляються саме вчас. Ніяка особа по прочитанню цього опису страхіть війни — не жахливостей справжньої битви, а найбільших трагедій, що трапляються поза окопами — **не** може не зрозуміти божевільної загальної різанини. ЗАБЛУКАНІ ТІНИ — це книжка, що її повинен прочитати кождий мужчина, кожда жінка, кождий хлопець і кожда дівчина. В часі війни Україна не вагалася віддати їй свою пайку; хай же і в часі мира вона йде на переді.

НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!

Замовте один примірник для себе негайно.

Перше видання в 2,000 примірниках уже майже розійшлося. Досі вже продано 1,500 примірників, а нові замовлення надходять кождого дня.

На жадання публики накладня готова видати другий наклад.

Дайте цій книжці свою поміч, щоб її читали всюди, де тільки говорять англійською мовою.

НЮ ЙОРК ТАЙМС

витає ЗАБЛУКАНІ ТІНИ як „...одну з тих книжок, що її читається мов одинокий пристрасний крик пораненого духа, приперттого до муру силами зорґанізованої захланности, жорстокости і різні".

Европейські критики проголосили цю книжку найкращим твором світової війни. Це справді великий твір великого автора. Широке розповсюднення означає, що ЗАБЛУКАНІ ТІНИ дістануть назавжди марку клясичного твору в літературі.

КРИТИКИ ХВАЛЯТЬ „ЗАБЛУКАНІ ТІНИ".

Прочитайте отсі слова критиків і судіть самі про вартість „ЗАБЛУКАНИХ ТІНЕЙ".

„На мою думку, ЗАБЛУКАНІ ТІНИ це найсильніший протест проти війни. Це крик розпуки чутливої особи, мужа і батька, а враз із тим сповідання віри людства... віри, висказаної з такою простотою сліпим Штранціґером. Ця книжка стала клясичним твором у всесвітній літературі". — Петро Карманський.

„У своїй повісти Турянський придержується незвичайного опису найзнаменніших воєнних подій, які є такі характеристичні, такі жахливо лячні, що найстрашніші фази війни, які описали Барбіс, Ані Віванті, Андреєв і інші, не можуть навіть рівнятися з ними. Автор має до діла з найтруднішим матеріялом, а проте він створив органічну цілість, зливаючи з собою подиву гідну гармонію лірично-драматичних складників". — Д-р Роберт Плєн.

„Цей твір заслугує на місце побіч багатьох щирих і пристрасних протестів духа, що виринули з війни". — Ню Йорк Таймс.

АНГЛІЙСЬКИМ ПЕРЕКЛАДОМ ТУРЯНСЬКИЙ ОСЯГНУВ СВОЄ ДОСМЕРТНЕ БАЖАННЯ

Найгорячішим бажанням Турянського було бачити свої твори видані англійською мовою. Він вірив, що його праці в англійськім перекладі принесуть його народови більшу користь ніж якийнебудь інший чинник. Він умер у 1933 році, саме тоді, коли справляв і перекладав ЗАБЛУКАНІ ТІНИ **(„Поза межами болю"),** готуючи цю книжку до висилки в Америку й Англію. **Найкраще признання для цієї людини, тепер уже міжнародньої слави, буде тоді, коли кождий його земляк стане власником цього твору, що зробив його імя безсмертним.**

ЗАБЛУКАНІ ТІНИ є памятником для мира, людської інтеліґенції і зрозуміння. Ця пристрасна, прекрасно написана поема в прозі не має рівні щодо можливости передачі думок і почуття людей. Сліпий Штранціґер, що обнимає свою скрипку; лютий Сабо; фільософічний Добровський — це три характери такі реальні, такі людські, що навіть по прочитанню книжки мигають у памяти читача неначе люди, відомі йому в справжнім життю.

Твір ЗАБЛУКАНІ ТІНИ говорить про 60,000 воєнних бранців, що переходять альбанські гори в зимі 1915 року. Впродовж трох тижнів 45,000 згинули з голоду, холоду і виснаження. Турянський був один з тих небагатьох, що чудом пережили цю подорож. Будучи увязненим на острові Ельбі, він написав звіт з пережитої собою трагедії. По його звільненню книжка ЗАБЛУКАНІ ТІНИ, історія дієї жахливої подорожі, появилася друком. Критики признали її негайно твором великого значіння і заряз перекладено її чотирма мовами.

По смерти автора в 1933 р. Андрій Микитяк, довголітній приятель Турянського, докінчив нескінчену працю. Він зладив цю книжку для англійського перекладу і працював безупинно, щоб цей твір мав успіх в Америці. Так як Турянський, він теж вірить, що тут іде не тільки про одного Українця. Успіх цієї повісти буде до певного ступня міріпом дальших англійських перекладів з української мови.

Хто тільки прочитав ЗАБЛУКАНІ ТІНИ, кождий хвалив цю книжку як твір найвищої штуки.

Книжка ЗАБЛУКАНІ ТІНИ має гарний друк і оправлена в спеціяльне полотно, отже гарна книжка — гарно видана. Окладинку книжки нарисував славний артист Нат Фалк, а обвинено її в цельофан дорогим і новим процесом.

З теперішнього видання осталися лише 500 примірників. **Вишліть своє замовлення негайно.**

Витніть цей купон і вишліть почтою сьогодня до:

SURMA BOOK STORE,
103 Ave. A, New York City.

Прошу мені прислати один примірник LOST SHADOWS Осипа Турянського. За цю книжку залучаю $2.00 (грошевим переказом або чеком).

Імя і назвище ....

Адреса ....

[ ] залучаю чеком [ ] залучаю грошевим переказом

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На боєву акцію.

День 30. травня ц. р., на „Меморіял Дей", на гробі покійного громадянина М. Огара відбулося відправлення парастасу, як також посвячення хреста в присутности його родини та знайомих. По парастасі присутні пішли на обід. В часі обіду до гостей промовляв гром. М. Галінович й завізвав їх зложити жертву на боєву акцію.

Збіркою занялись К. Пілат і В. Вітушинський. Зібрано суму $10.25, яку віслано через Обєднання до краю. Жертви зложили наступні по $1: Микита Галінович, К. Пілат, В. Вітушинський, Анна Пограпична, А. Огар, Агафія Кіценюк, Агафія Кінашук; по 50 ц. І Пілат, К. Возняк, Ф. Маґдич, С. Лойчец; по 25 ц.: М. Ґенега, А. Гондович, І. Рой, А. Коритко й К. Лисий. — Разом $10.25.

К. Пілат.

ОЗОН ПАРК, Н. Й.

На бюст Шевченка для Музею у Львові.

Гром. Микола Костів зложив $5 на закупно копії бюсту Шевченка, виставленого в Музею Штук Красних у Дітройті, роботи мистця Олександра Архипенка, для Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

НЕЩАСНІ ВИПАДКИ.

У Трикіпцях коло Рівного сполошилися коні й віз із соломою, на якому їхав Кость Трохимчук із 3-літнім сестриним синком Ростиславом Ткачуком. Віз так зашамотався, що обидва впали на дорогу. Малий хлопчик убився на місці. Коней сполошив заяць, що перебіг перед ними через дорогу. — Осадник Белецький із Аннополя, посварившися з другим осадником, Чижаком, підпалив його загороду. Чижаки, ратуючи майно, забули про 7-літню дочку, яка згоріла в залишеній хаті.—В Ковлі загорівся дах на вул. Шнарбаховського. Домовласник Осип Варнкевич побіг на горище гасити. Там від диму втратив притомність і упав. Коли злікідували пожежу, знайшли звугленого трупа Варнкевича.

УВАГА! ГЕМПСТЕД, Л. АЙ., Н. Й.! УВАГА!

ПОСВЯЧЕННЯ ПАВУКА

відбудеться

В НЕДІЛЮ СОШ. СВ. ДУХА, 16-ГО ЧЕРВНЯ 1935 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВІ СВ. АРХ. МИХАЇЛА
ПРИ MAPLE AVENUE & FRONT STREET.
10:30 рано.

Павук посвятить парох **всеч. о. Лука Качор.** Цей Павук куплено за старанням Сестриства преч. Діви Марії. По Св. Божій буде **спільний обід,** на котрий запрошуємо всіх Українців з Гемстед і околиці. 137

КОМІТЕТ:
пп.: **Заремба,** предс.; **Рожило,** секр. **Островська,** касієрка.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ СВ. АРХ. МИХАЇЛА

влаштовує

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ЧЕРВНЕВИЙ

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1935 РОКУ
У ПАРОХІЯЛЬНІМ ЛІСКУ КОЛО ЦВИНТАРЯ.
Початок пікніку в годині 2-гій пополудні.

Запрошуємо на цей пікнік усіх місцевих і позамісцевих Українців. Добірна музика, добра перекуска і щирі заходи комітету вповні вдоволять старших і молодь. 137

Комітет.

БРОНКС, Н. Й.! ПОВІДОМЛЕННЯ БРОНКС, Н. Й.!

ПОВІДОМЛЯЄМО БУВШИХ ЧЛЕНІВ УКР. ДЕМОКРАТ. КЛЮБУ І БУВШИХ УРЯДНИКІВ, ЩО

РЕОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1935 РОКУ
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПІД Ч. 675 E. 183rd ST., BRONX, N. Y.
Початок в годині 2-гій пополудні.

Конечним є, щоб бувший уряд приніс клюбові книжки і чартер Клюбу. Бажаним є також, щоб голова У. Д. Клюбів стейту Ню Йорк присбув на ці збори. 137

ЗА КОМІТЕТ: **о. Д. Профета, Н. Найдан, В. Закалюжний.**

Українці міста Ню Йорку і околиці!

В ЧАСІ ЗЕЛЕНИХ СВЯТ НЕДІЛЯ 16-ГО ЧЕРВНЯ 1935

(SUNDAY, JUNE 16th, 1935)

СПІШІМ ВСІ ЛАВОЮ НА

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ЯКИЙ УЛАШТОВУЄ

ОКРУЖНА УПРАВА О.Д.В.У. ТА 1-ША СОТНЯ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ В НЮ ЙОРКУ

в BELVEDERE PARK, North Beach, L. I.

ПАРК ОТВОРЕНИЙ ВІД ГОДИНИ 9-тої РАНО. ВСТУП 30 ЦЕНТІВ.

На програмі Хор О.Д.В.У., промови добрих бесідників та багато несподіванок.

Окружна Управа О.Д.В.У., Відділів і Червоного Хреста, в Ню Йорку, Асторії, Бронкс, Бруклин, Пасейк. та Перша Сотня Чорноморської Січи в Ню Йорк, Н. Й.